

For 100 år siden...

Her kan man læse div. lokale notitser og artikler fra Viborg Stiftstidende og Viborg Stifts Folkeblad, afskrevet af forfatteren Chr. Jacobsen i forbindelse med forarbejdet til "Alheden" fra 1990.

Juli 1920

VST 156, 6. juli 1920 s. 3: Alhedens Mergelforsyning. Den dag, da den årlige generalforsamling holdes, er som en festdag for overordentlig mange af interessenterne. De imødeser den med længsel, og hvert år vender de tilbage fra den, glade og veltilfredse over, hvad dagen har bragt dem.

I år var det ordnet således, at deltagerne kunne komme med mergeltoget om formiddagen fra alle stationer mellem Herning og Kjølser. Der var i toget indsat 4 personvogne, som hurtigt fyldtes til sidste plads. En del måtte tage plads i mergelvognene. Ved Kjølser mergelleje samledes så samtlige deltagere i et antal af 4-500, herrer og damer, og med stor interesse besås det store leje med dets udgravninger og arbejdsforhold. Udflugtens leder, skovrider Holt, Kragssåhus, forklarede med stor sagkyndighed alt, hvad der var at se.

Egnens beboere havde stillet en del vogne til rådighed. I disse tog selskabets damer, samt nogle ældre deltagere plads, og kørte til Vordegård; resten af skaren fulgte til fods. Den udmærkede, veldrevne gård med sin prægtige besætning blev beset ude og inde. Ejeren Vald. Willumsen, kunne desværre ikke ofre sig helt for sine mange gæster da han skulle tale ved det politiske møde langt ude i Resen.

Så gik turen videre til Hjarbæk, som man nåede i god behold. Da regnen stilnede af, gik man til generalforsamling i pavillonen. Holt bød velkommen, hvorefter Mikkel Würtz fra Skelhøje valgtes til dirigent og P. Nielsen, Finderup, til skriftfører. Formanden aflagde beretning. Generalforsamlingen skulle have været holdt i Tange med besøg ved de store værker, men da alt endnu er så ufærdigt derude, valgtes man i år Hjarbæk.

Arbejdet er gået sin rolige gang, og vi må være særdeles tilfreds med fangernes arbejde. Men vi lider stadig under en følelig mangel af vogne. Der er i året kørt 6345 vognladninger mergel, men vi kunne have besørget over 8000. I alt er der siden selskabets stiftelse udkørt 55.000 vognladninger; 30.000 tdr. land har fået godt deraf. Fra Herning til Himmerland beder man os om mergel. Måske vi ad åre kan hjælpe disse, fra lejet fjerne egne. Kassereren Th. Sørensen, Stanghede, er trådt tilbage efter lang god virksomhed, bestyrelsen har som tak og anerkendelse skænket ham et sølvbæger.

Der er bestilt megen mergel til i år. Det vil knibe med leveringen, da en del af vognene rimelig skal gå i tørvetransport. Et forslag om fremtidigt kun at afskrive 25 øre pr. vognladning i lejets værdi, i

stedet for 50 øre nu, vedtoges. Ved de 50 øres afskrivninger står lejet nu kun opført til værdi 17.750 kr. skønt det er over 50.000 kr. værd. Forslaget vedtoges.

Grundprisen for mergel har hidtil været 5 kr. pr. vognladning; for ikke at formindske overskuddet foreslår bestyrelsen at sætte prisen til 5 kr. 50 øre. Vedtoges efter nogen diskussion, for og imod. Overslaget for 1920-21 vedtoges. Om ukrudtspirer der følger med mergelen, udtalte Jens Hagelskjær, Ilskov, at der blev rensset alt for lidt ved lejet, følfod og tidsler groede frodigt derude i mergelen, og frø og rodspirer kørtes i millionvis med mergelen ud på marken.

Til revisorer valgtes plantør Nielsen, Guldborgland, i stedet for pastor Østergård, der mulig forlader egnen. Til Hedebruget bevilgedes 200 kr., og vedtoges det hvert år at indmelde 2 livsvarige medlemmer á 100 kr. i Hedeselskabet. Georg Bärtel fra Havredal og Jens Stordal, Frederiks, foreslog under stor tilslutning, at der, so, anerkendelse for pastor Østergårds ihærdige virksomhed for selskabet, skænkedes ham et sølvbæger. Vedtoges med akklamation. Formanden oplæste sluttelig, at der var udsigt til gennem Hedeselskabet at få overladt spormateriel til transport af mergel til fjerntboende dyrkere.

Mødested for næste år bliver Tange. Efter generalforsamlingen fortsattes samværet ved et festligt kaffebord i de smukke havelokaler. Her udbragte formanden bl.a. et leve for foreningen, som netop kunne fejre sin 14 fødselsdag og rettede en tak til overbetjent Hansen og hustru, Kølsen Mergellej, som gennem årene beredvilligt havde ydet selskabet god tjeneste.

VST 157, 7. juli 1920 s. 1: [Folketingsvalg 6. juli]. Resultat for Frederiks (Grønhøj):

Konservative 2, Radikale 21, Socialdemokratiet 1, Venstre 96.

VST 174, 26. juli 1920 s. 2: [En udbrudt arrestant fra Viborg arresthus fanges efter flere dages frihed i Stendalgård Plantage.]

VST 179, 31. juli 1920 s. 1: [Resultatet af valgmandsvalg til Landstinget 30. juli].

Resen: Konservative 0, Socialdemokratiet 0, Radikale 6, Venstre 39, Indre Mission 2.

Høgild: Konservative 7, Socialdemokratiet 12, Radikale 3, Venstre 26, Indre Mission 11